

Werking van een multidisciplinair infectieteam (MIT) binnen een antimicrobial stewardship programma

18 november 2016

Franky Buyle

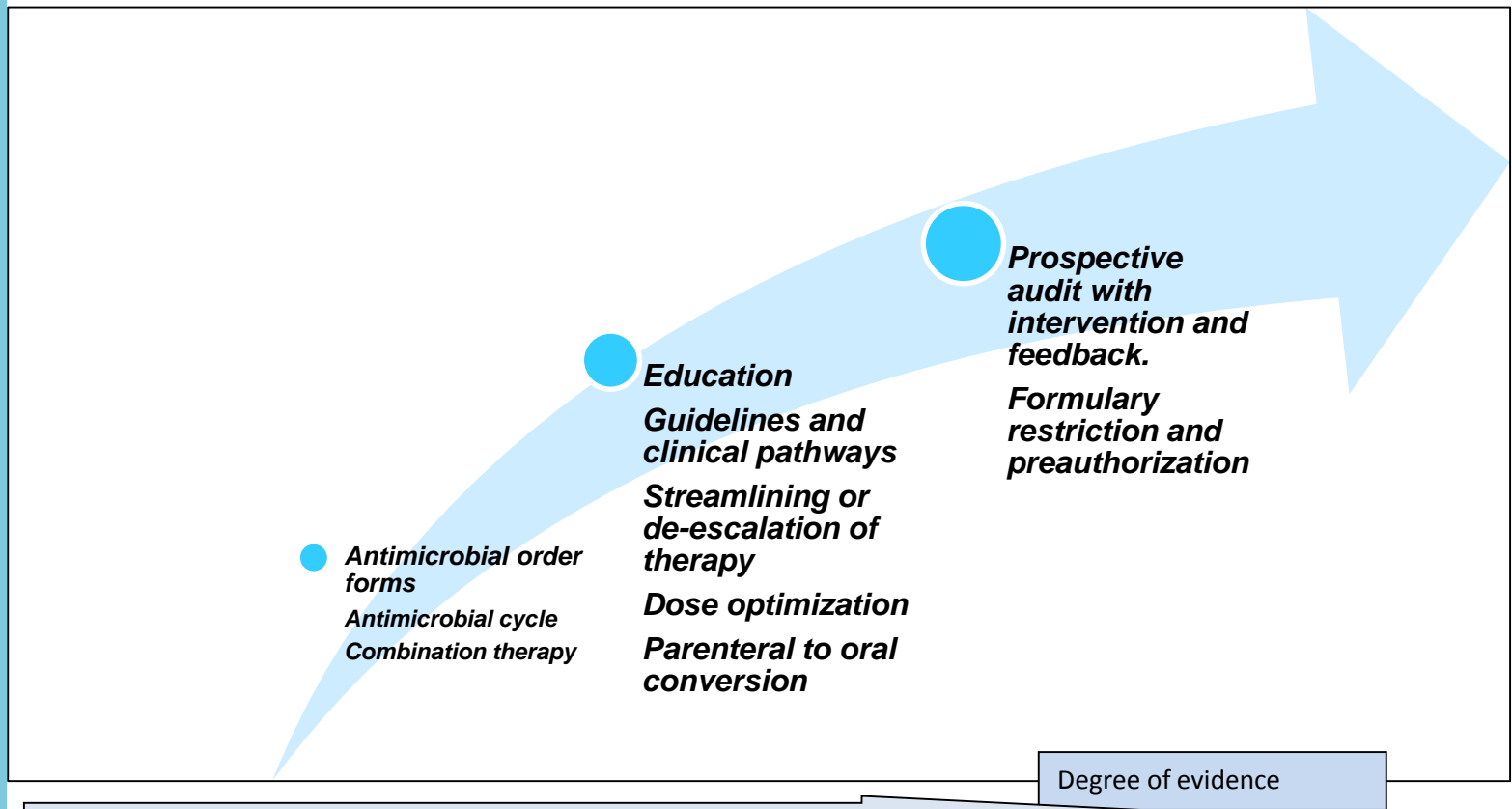
Apotheek, UZ Gent

Multidisciplinair Infectie Team, UZ Gent

Franky.buyle@uzgent.be

Antimicrobial stewardship programma

Dellit et al CID 2007; 44:159–77

Cochrane Database of Systematic Reviews 2013, Issue 4. Art. No.: CD003543.

Tamar et al CID 2016 (online IDSA website)

Een beetje ABG UZ Gent geschiedenis.....

➔ Acties

- ➔ Retrospectieve audits met feedback naar voorschrijver
- ➔ Ontwikkeling en ter beschikking stellen richtlijnen
  - ➔ Via intranet
  - ➔ Via nieuwsbrieven
  - ➔ Richtlijnen gelinkt in labo resultaten (vb SAB, TDM, ..)
  - ➔ Doseringsschema in EPD (bv medicatie order sets voor verlengde en continue infusen)
- ➔ Postercampagnes IV/PO switch met opvolging door klinisch apothekers

Is the “Low-Hanging Fruit” Worth Picking?

Clinical Infectious Diseases 2012;55(4):587–92

Situatie UZ Gent

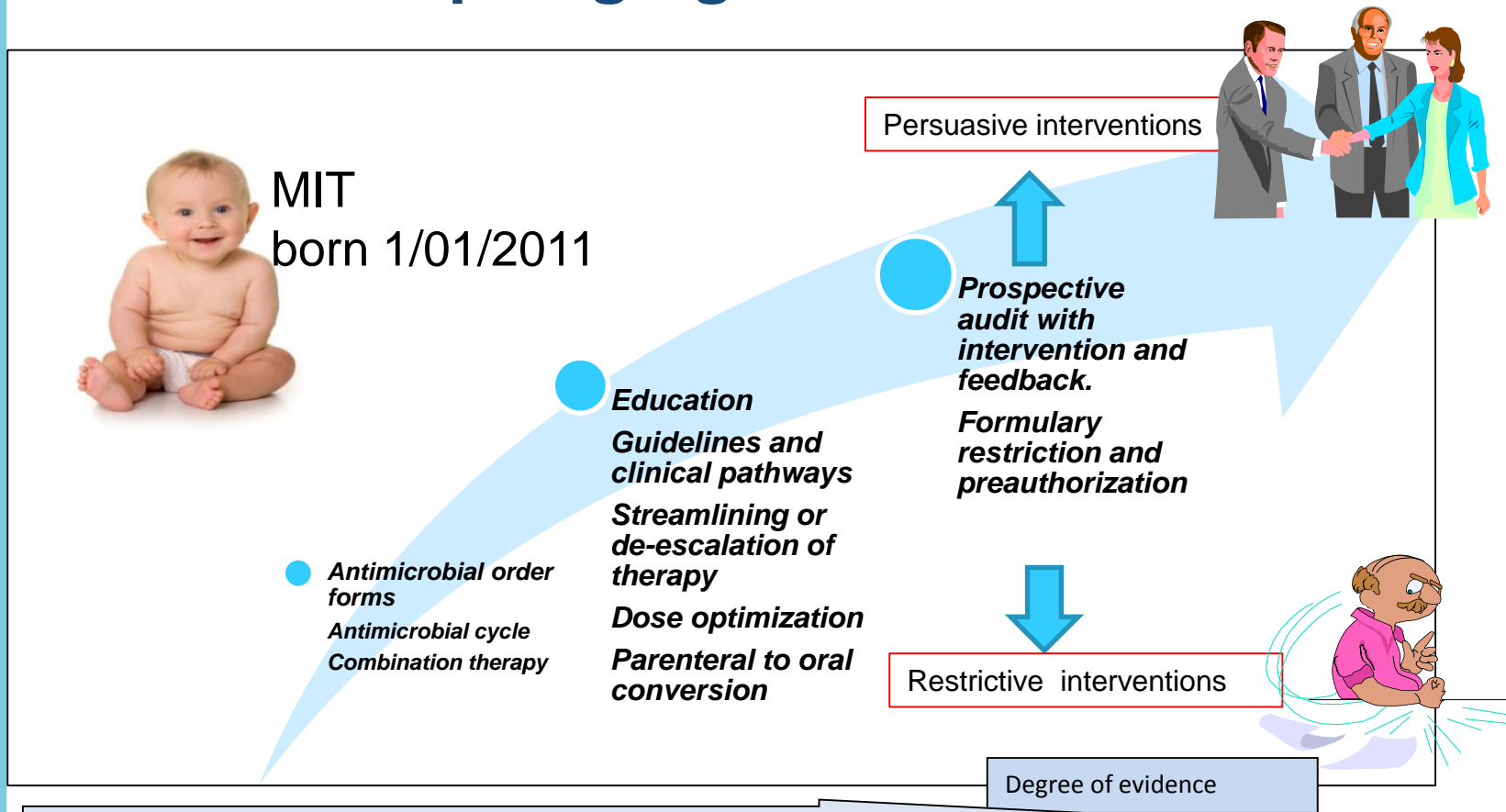
- ➔ **Aantal bedden: 1065**

- ➔ **% patiënten behandeld met antibacterieel middel: 37%**
  - ➔ gedocumenteerde therapieën: 30,8%
  - ➔ empirische therapieën: 69,2%(bron: Global PPS studie 2015)

Alles opvolgen is niet haalbaar.

KEUZES MAKEN!

Proactieve opvolging

Dellit et al CID 2007; 44:159–77

Cochrane Database of Systematic Reviews 2013, Issue 4. Art. No.: CD003543.

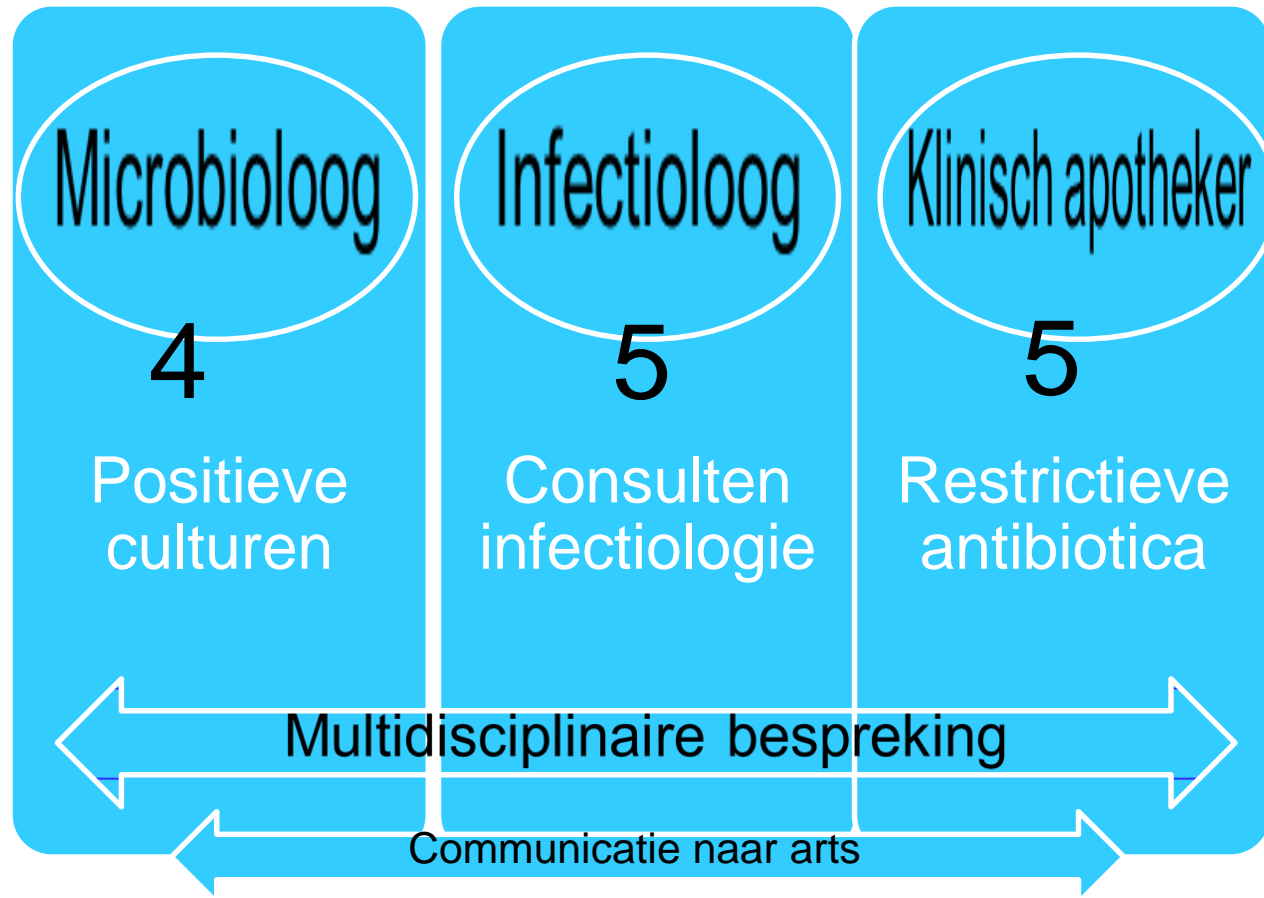
Tamar et al CID 2016 (online IDSA website)

Antimicrobial stewardship programma: structuur UZ Gent

Antibioticabeleidsgroep (KB 12/02/2008)

Multidisciplinair
Infectie Team

Multidisciplinair Infectie Team (MIT): werking

Takenlijst MIT

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Meropenem	Antifungale middelen	Piperacilline/ Tazobactam	Middelen met hoge biologische beschikbaarheid	Glycopeptiden Aminoglycosiden
S. aureus bacteremie	Candidemie	Ceftaroline		Tigecycline
		Colimycine IV		Fosfomcyine
Consulten infectiologie	Consulten infectiologie	Consulten infectiologie	Consulten infectiologie	Consulten infectiologie

Communicatie aanbevelingen

Elektronisch patiëntendossier - [ABG]

Bestand Wijzigen Functies Opties Venster Extra Help Orderinformatie

XCHelpdesk, NN 111111 054A21 102J PNEUMO PPNEUM 29/01/2014 POL_AFG 29/01/2014 29/01/14 17:40

Logging Hartcentrum Endoscopieën Thuismedicat Labview Groeicurve Vochtbalans MOCA-v

ABG **Bloedtransf.**

ABG	Resultaatsdatum	Resultaat	Verstrekker/auteur
	12/07/07 18:04	Spedconsult INFECT x	FIERST
	12/07/07 18:04	Spedconsult INFECT x	FIERST

Evaluatie werking Multidisciplinair Infectie Team UZ Gent

- ➔ **Registratie periode: 87 dagen**
- ➔ **Aantal patiënten: 293**
  - ➔ Leeftijd (mediaan) : 57 jaar
  - ➔ Geslacht: 42,3% ♀
- ➔ **Aantal aanbevelingen:432**

- ➔ **Type of infectie**
  - ➔ Huid en weke delen infectie (14%)
  - ➔ Respiratoire infecties (13%)
  - ➔ Infectie zonder duidelijke focus (11%)
  - ➔ Abdominale infecties (11%)
  - ➔ Bot en gewrichts infecties, inclusief prothese infecties (8%)

Multidisciplinair Infectie Team UZ Gent: type aanbevelingen en aanvaardingsgraad

Type aanbeveling	N (%)	Aanvaardingsgraad
Additioneel klinisch onderzoek	137 (27)	
Initiatie antimicrobieel middel	178 (36)	
Stopzetten antimicrobieel middel	104 (21)	
Dosis aanpassing	42 (8)	
IV/PO switch	39 (8)	

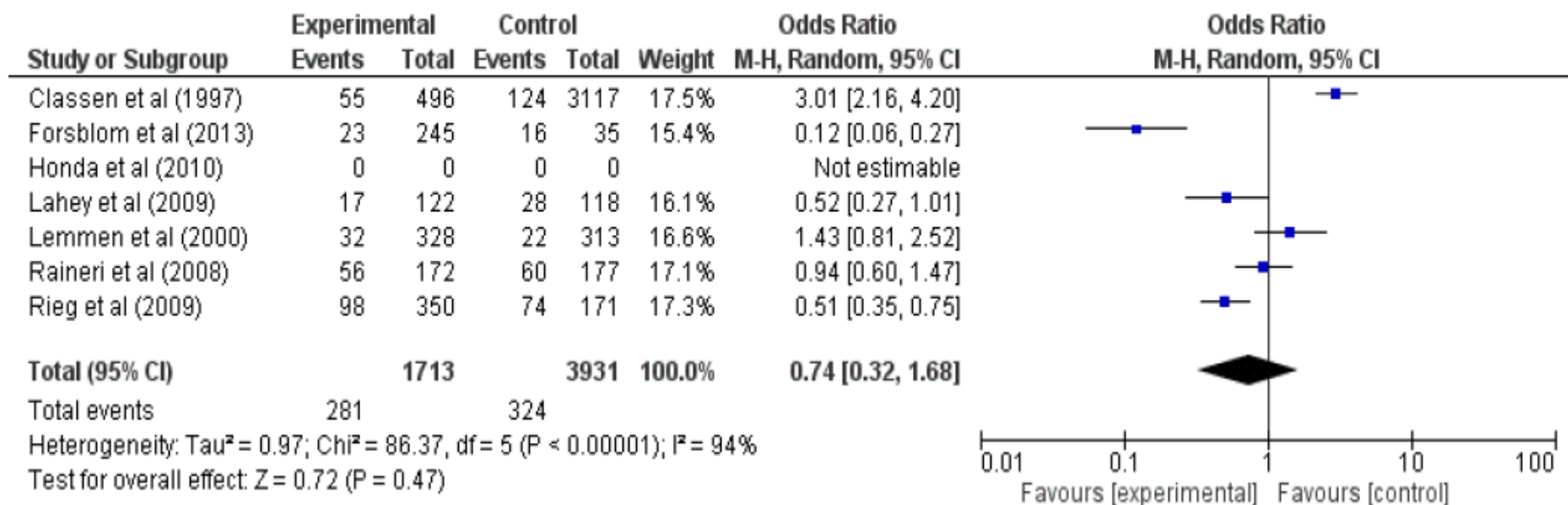
Multidisciplinair Infectie Team UZ Gent: type aanbevelingen en aanvaardingsgraad

Type aanbeveling	N (%)	Aanvaardingsgraad
Additioneel klinisch onderzoek	137 (27)	73,0
Initiatie antimicrobieel middel	178 (36)	84,0
Stopzetten antimicrobieel middel	104 (21)	81,7
Dosis aanpassing	42 (8)	83,3
IV/PO switch	39 (8)	76,9

- ➔ Aanvaardingsgraad vergelijkbaar met literatuur (64% – 80%)

Current evidence on hospital antimicrobial stewardship objectives: a systematic review and meta-analysis (Lancet Infect Dis 2016;16: 847–56)

Fig. 13 Effect on mortality of performing a bedside consultation

Multidisciplinair Infectie Team: type aanbevelingen en aanvaardingsgraad

Type aanbeveling	N (%)	Aanvaardingsgraad
Additioneel klinisch onderzoek	137 (27)	73,0
Initiatie antimicrobieel middel	178 (36)	84,0
Stopzetten antimicrobieel middel	104 (21)	81,7
Dosis aanpassing	42 (8)	83,3
IV/PO switch	39 (8)	76,9

- Aanvaardingsgraad vergelijkbaar met literatuur (64% – 80%)
- Kosteneffectiviteit: geen antwoord op basis van deze studie
  - Vancomycine, piperacilline/tazobactam en meropenem behandelingen meer gestopt versus opgestart (resp. 31 vs. 5 , 21 vs. 7 and 20 vs. 14)
  - Parenterale therapieën meer gestopt versus opgestart (148 vs 97)

Bedenkingen MIT werking

- ➔ Gestructureerde nota in EPD noodzakelijk
  - ➔ Actieplan (ABG, MFC, Medische raad)
- ➔ Educatief
- ➔ Arbeidsintensief/kleine selectie patiënten
  - ➔ Nood aan meer ICT ondersteuning om problemen te identificeren
  - ➔ Alerts op basis algoritmes (Am J Health-Syst Pharm. 2012; 69:1500-8)
- ➔ Snellere implementatie adviezen
- ➔ Per protocol voorschrijven met autonomie voor MIT leden? (cfr Beleidsplan VZA)

Takenlijst MIT

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Meropenem	Antifungale middelen	Piperacilline/ Tazobactam	Middelen met hoge biologische beschikbaarheid	Glycopeptiden Aminoglycosiden
S. aureus bacteremie	Candidemie	Ceftaroline		Tigecycline
		Colimycine IV		fosfomcyine
Consulten infectiologie	Consulten infectiologie	Consulten infectiologie	Consulten infectiologie	Consulten infectiologie

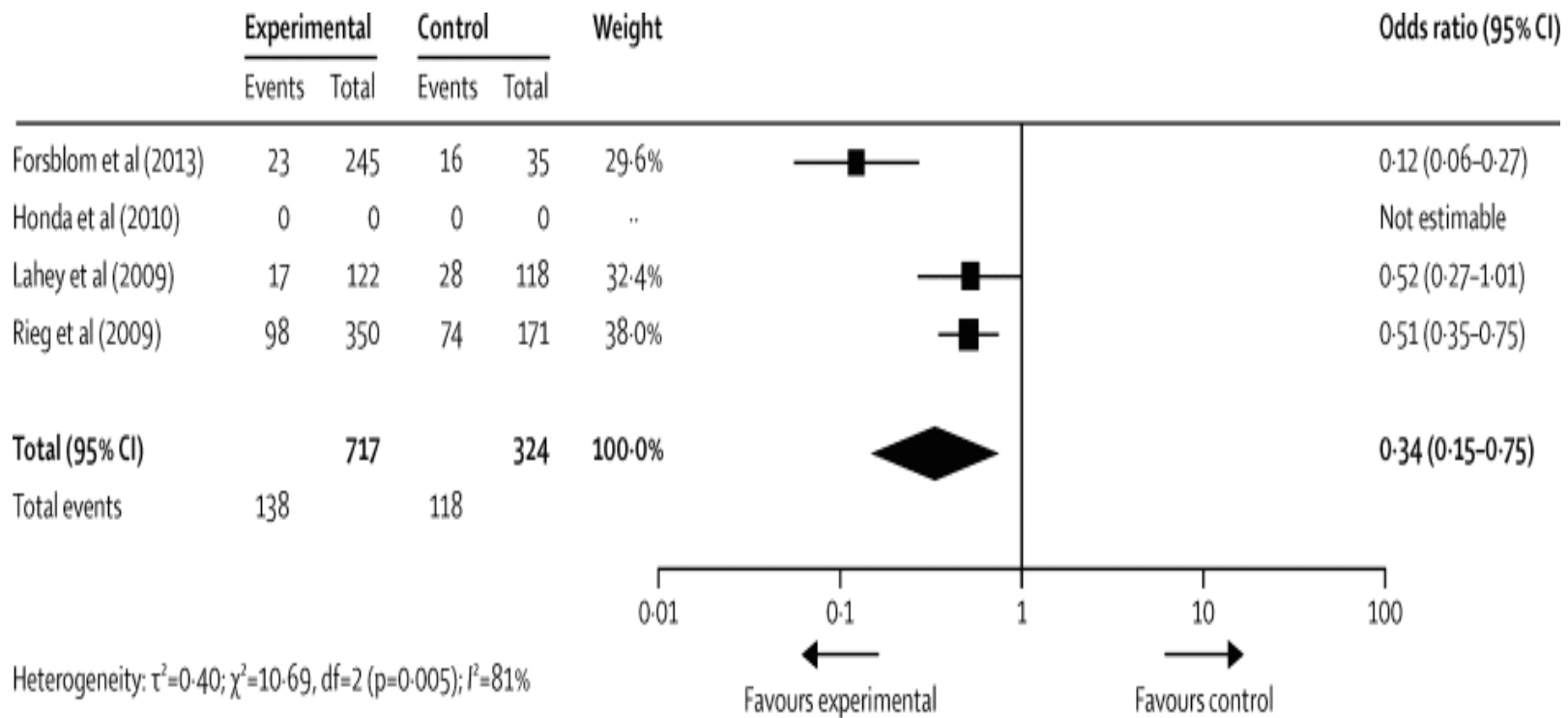

***Staphylococcus aureus* bacteraemia: background**

- pooled analysis on 3395 consecutive adult patients with *S. aureus* bacteraemia
- patients were enrolled between 2006 and 2011 in five prospective studies in 20 tertiary care centres in Germany, Spain, United Kingdom, and United States
  - 40,7% nosocomial
  - 20,6% MRSA
  - Infective focus: **27,7 % intravenous catheters**
  - **8,3% of the patients had endocarditis**
  - mortality: **14,6% (14-day), 29,2% (90 day)**

Kaasch et al. J Infect. 2014; 68: 242–251

Effect of bedside consultation for *Staphylococcus aureus* bacteraemia on mortality (Lancet Infect Dis 2016;16: 847–56)

Heterogeneity: $\tau^2=0.40$; $\chi^2=10.69$, $df=2$ ($p=0.005$); $I^2=81\%$

Test for overall effect: $Z=2.66$ ($p=0.008$)

***Staphylococcus aureus* bacteriëmie: UZ Gent**

- ➔ **Incidentie UZ Gent: 80 gevallen per jaar (cijfers 2014)**
- ➔ **Richtlijn 2009:**
  - ➔ Verspreid naar alle artsen
  - ➔ Consulterbaar op intranet
  - ➔ Link in labview bij positieve *S. aureus* hemocultuur

A) Sepsis met vermoeden van een gram-positieve infectie

1. Hemoculturen afnemen
2. Empirische antibioticatherapie opstarten
  - beta-lactam
  - beta-lactam in combinatie met vancomycine i.g.v.
    - kritisch zieke patiënten
    - patiënten met een verhoogd risico voor MRSA-infecties

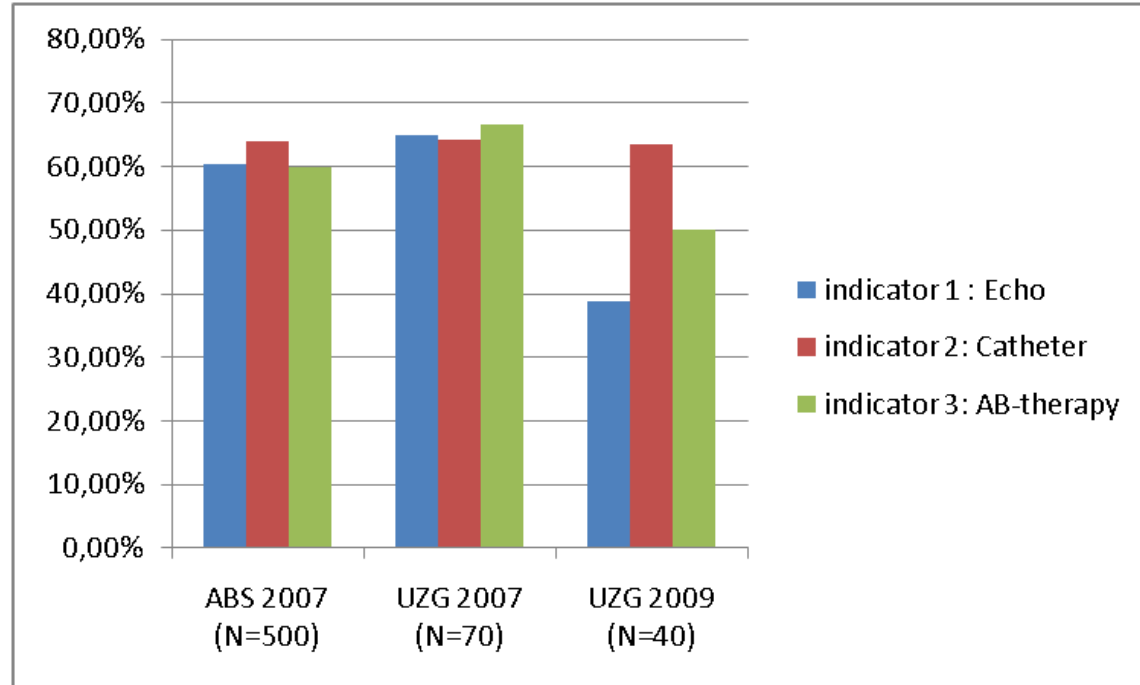
B) Positieve hemoculturen voor *Staphylococcus aureus*

Antibioticabeleid	Katheterbeleid	Echocardiografie
<p>1. Keuze antibioticum</p> <p>MSSA: Flucloxacilline:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posologie volwassenen: 6 x 2 g IV • Posologie kinderen: 200mg/kg/d IV om de 6u (max. dagdosis: 8g) <p>Opm: IgE gemedieerde allergie: Vancomycine of linezolid</p> <p>MRSA: Vancomycine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posologie volwassenen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oplaaddosis: <u>25mg/kg</u> ▪ <u>onderhoudsdosis op basis CrCl</u> (cfr schema intranet) • Posologie kinderen: 20mg/kg oplaaddosis, vervolgens 40mg/kg over 24u <p>Linezolid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posologie volwassenen: 2 x 600 mg IV of PO • Posologie kinderen: raadpleeg kinderintencijologie <p>2. Duur therapie Twee weken of langer te behandelen afhankelijk van katheterbeleid en echocardiografie.</p>	<p>Perifeer of centraal veneuze katheter: Ongecompliceerd verloop: Verwijder katheter en behandel ≥ 14 dagen met systemisch antibioticum</p> <p>Gecompliceerd verloop: Verwijder katheter en behandel 4 à 6 weken met systemisch antibioticum (6 à 8 weken i.g.v. osteomyelitis)</p> <p>Permanente katheter of intravasculair device: Ongecompliceerd verloop: Verwijder katheter/device (tenzij sterk contra-indicatie) en behandel ≥ 14 dagen met systemisch antibioticum</p> <p>Bij behoud van de katheter/device, behandel 4 weken met systemisch en AB-lock therapie (vancomycine AB-lock (3 ml) met vancomycine 0,5 mg/ml + heparine 100 UI/ml)</p> <p>Gecompliceerd verloop: Verwijder katheter/device en behandel 4 à 6 weken met systemisch antibioticum (6 à 8 weken i.g.v. osteomyelitis)</p>	<p>Echocardiografie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Echocardiografie snel uitvoeren bij vermoeden van endocarditis 2. Echocardiografie na 10-14 dagen antibiotherapie, en vóór het stoppen van de antibiotica, (ter uitsluiting van latente endocarditis) bij aanwezigheid van minstens 1 van volgende risicofactoren voor endocarditis: <ol style="list-style-type: none"> a. Persisterende koorts of positieve hemoculturen ($\geq 4d$) b. Hemodialyse c. Permanent intracardiaal device (incl. klepprothese), kleplijden of endocarditis in de voorgeschiedenis d. Spondylodiscitis 3. Geen echocardiografie bij afwezigheid van suggestieve kliniek en risicofactoren <p>Opmerkingen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TEE krijgt steeds de voorkeur op TTE (tenzij contra-indicatie) 2. Bij afwezigheid van suggestieve kliniek, kan het "te vroeg" (= eerder dan d10) uitvoeren van een echocardiografie "vals negatieve" resultaten opleveren. 3. Positieve TEE duidt op endocarditis: minstens 4-6 weken antibiotherapie 4. Hemoculturen dienen minstens herhaald te worden op dag 4 om blijvende positiviteit te kunnen uitsluiten en vaker/earder bij persisterende koorts.

A) Sepsis met vermoeden van een gram-positieve infectie		
<ol style="list-style-type: none"> Hemoculturen afnemen Empirische antibioticatherapie opstarten <ul style="list-style-type: none"> beta-lactam beta-lactam in combinatie met vancomycine i.g.v. <ul style="list-style-type: none"> kritisch zieke patiënten patiënten met een verhoogd risico voor MRSA-infecties 		
B) Positieve hemoculturen voor <i>Staphylococcus aureus</i>		
Antibioticabeleid	Katheterbeleid	Echocardiografie
1. Keuze antibioticum MSSA: Flucloxacilline: <ul style="list-style-type: none"> Posologie volwassene: 6 x 2 g IV Posologie kinderen: 200mg/kg/d IV om de 6u (max. dagdosis: 8g) <u>Opm:</u> IgE gemedieerde allergie: Vancomycine of linezolid MRSA: Vancomycine <ul style="list-style-type: none"> Posologie volwassenen: <ul style="list-style-type: none"> Oplaaddosis: <u>25mg/kg</u> <u>onderhoudsdosis op basis CrCl</u> (cfr schema intranet) Posologie kinderen: 20mg/kg oplaaddosis, vervolgens 40mg/kg over 24u Linezolid <ul style="list-style-type: none"> Posologie volwassenen: 2 x 600 mg IV of PO Posologie kinderen: raadpleeg kinderinfectioloog 2. Duur therapie Twee weken of langer te behandelen afhankelijk van katheterbeleid en echocardiografie.	Perifeer of centraal veneuze katheter: Ongecompliceerd verloop: Verwijder katheter en behandel ≥ 14 dagen met systemisch antibioticum Gecompliceerd verloop: Verwijder katheter en behandel 6 à 8 weken met systemisch antibioticum (6 à 8 weken i.g.v. osteomyelitis) Permanente katheter of intravasculair device: Ongecompliceerd verloop: Verwijder katheter/device (tenzij sterk contra-indicatie) en behandel ≥ 14 dagen met systemisch antibioticum Bij behoud van de katheter/device, behandel 4 weken met systemisch en AB-lock therapie (vancomycine AB-lock (3 ml) met vancomycine 0,5 mg/ml + heparine 100 UI/ml) Gecompliceerd verloop: Verwijder katheter/device en behandel 4 à 6 weken met systemisch antibioticum (6 à 8 weken i.g.v. osteomyelitis)	Echocardiografie <ol style="list-style-type: none"> Echocardiografie snel uitvoeren bij vermoeden van endocarditis Echocardiografie na 10-14 dagen antibiotherapie, en vóór het stoppen van de antibiotica, (ter uitsluiting van latente endocarditis) bij aanwezigheid van minstens 1 van volgende risicofactoren voor endocarditis: <ol style="list-style-type: none"> Persisterende koorts of positieve hemoculturen ($\geq 4d$) Hemodialyse Permanent intracardiaal device (incl. klepprothese), kleplijden of endocarditis in de voorgeschiedenis Spondylodiscitis Geen echocardiografie bij afwezigheid van suggestieve kliniek en risicofactoren Opmerkingen <ol style="list-style-type: none"> TEE krijgt steeds de voorkeur op TTE (tenzij contra-indicatie) Bij afwezigheid van suggestieve kliniek, kan het "te vroeg" (= eerder dan d10) uitvoeren van een echocardiografie "vals negatieve" resultaten opleveren. Positieve TEE duidt op endocarditis: minstens 4-6 weken antibiotherapie Hemoculturen dienen minstens herhaald te worden op dag 4 om blijvende positiviteit te kunnen uitsluiten en vaker/earder bij persisterende koorts.

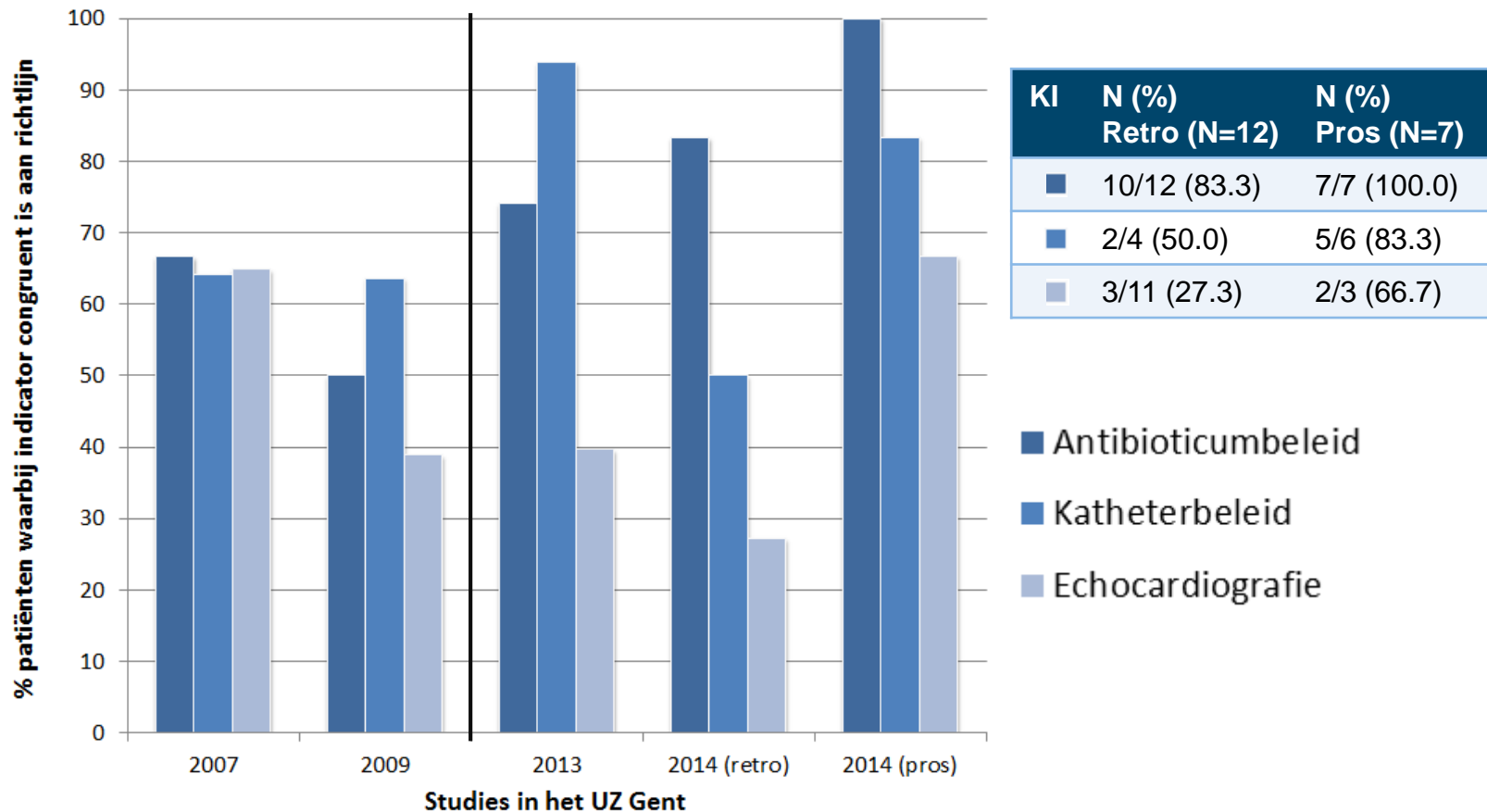
A) Sepsis met vermoeden van een gram-positieve infectie		
<ol style="list-style-type: none"> Hemoculturen afnemen Empirische antibioticatherapie opstarten <ul style="list-style-type: none"> beta-lactam beta-lactam in combinatie met vancomycine i.g.v. <ul style="list-style-type: none"> kritisch zieke patiënten patiënten met een verhoogd risico voor MRSA-infecties 		
B) Positieve hemoculturen voor <i>Staphylococcus aureus</i>		
Antibioticabeleid	Katheterbeleid	Echocardiografie
<p>1. Keuze antibioticum MSSA: Flucloxacilline:</p> <ul style="list-style-type: none"> Posologie volwassenen: 6 x 2 g IV Posologie kinderen: 200mg/kg/d IV om de 6u (max. dagdosis: 8g) <p><u>Opm:</u> IgE gemedieerde allergie: Vancomycine of linezolid</p> <p>MRSA: Vancomycine</p> <ul style="list-style-type: none"> Posologie volwassenen: <ul style="list-style-type: none"> Oplaaddosis: <u>25mg/kg</u> <u>onderhoudsdosis op basis CrCl</u> (cfr schema intranet) Posologie kinderen: 20mg/kg oplaaddosis, vervolgens 40mg/kg over 24u <p>Linezolid</p> <ul style="list-style-type: none"> Posologie volwassenen: 2 x 600 mg IV of PO Posologie kinderen: raadpleeg kinderinfectioloog <p>2. Duur therapie Twee weken of langer te behandelen afhankelijk van katheterbeleid en echocardiografie.</p>	<p>Perifeer of centraal veneuze katheter: Ongecompliceerd verloop: Verwijder katheter en behandel $\geq$ 14 dagen met systemisch antibioticum</p> <p>Gecompliceerd verloop: Verwijder katheter en behandel 4 à 6 weken met systemisch antibioticum (6 à 8 weken i.g.v. osteomyelitis)</p> <p>Permanente katheter of intravasculair device: Ongecompliceerd verloop: Verwijder katheter/device (tenzij sterk contra-indicatie) en behandel $\geq$ 14 dagen met systemisch antibioticum</p> <p>Bij behoud van de katheter/device, behandel 4 weken met systemisch en AB-lock therapie (vancomycine AB-lock (3 ml) met vancomycine 0,5 mg/ml + heparine 100 UI/ml)</p> <p>Gecompliceerd verloop: Verwijder katheter/device en behandel 4 à 6 weken met systemisch antibioticum (6 à 8 weken i.g.v. osteomyelitis)</p>	<p>Echocardiografie</p> <p>1. Echocardiografie snel uitvoeren bij vermoeden van endocarditis</p> <p>2. Echocardiografie na 10-14 dagen antibiotie therapie en voor het stoppen van de antibiotie therapie (ter uitsluiting van latente endocarditis) bij aanwezigheid van minstens 1 van volgende risicofactoren voor endocarditis:</p> <ol style="list-style-type: none"> Persisterende koorts of positieve hemoculturen ($\geq$4d) Hemodialyse Permanent intracardiaal device (incl. klepprothese), kleplijden of endocarditis in de voorgeschiedenis Spondylodiscitis <p>3. Geen echocardiografie bij afwezigheid van suggestieve kliniek en risicofactoren</p> <p>Opmerkingen</p> <ol style="list-style-type: none"> TEE krijgt steeds de voorkeur op TTE (tenzij contra-indicatie) Bij afwezigheid van suggestieve kliniek, kan het "te vroeg" (= eerder dan d10) uitvoeren van een echocardiografie "vals negatieve" resultaten opleveren. Positieve TEE duidt op endocarditis: minstens 4-6 weken antibiotie therapie Hemoculturen dienen minstens herhaald te worden op dag 4 om blijvende positiviteit te kunnen uitsluiten en vaker/earder bij persisterende koorts.

Staphylococcus aureus bacteriëmie multicentrische studie

Resultaten – prospectieve opvolging SAB

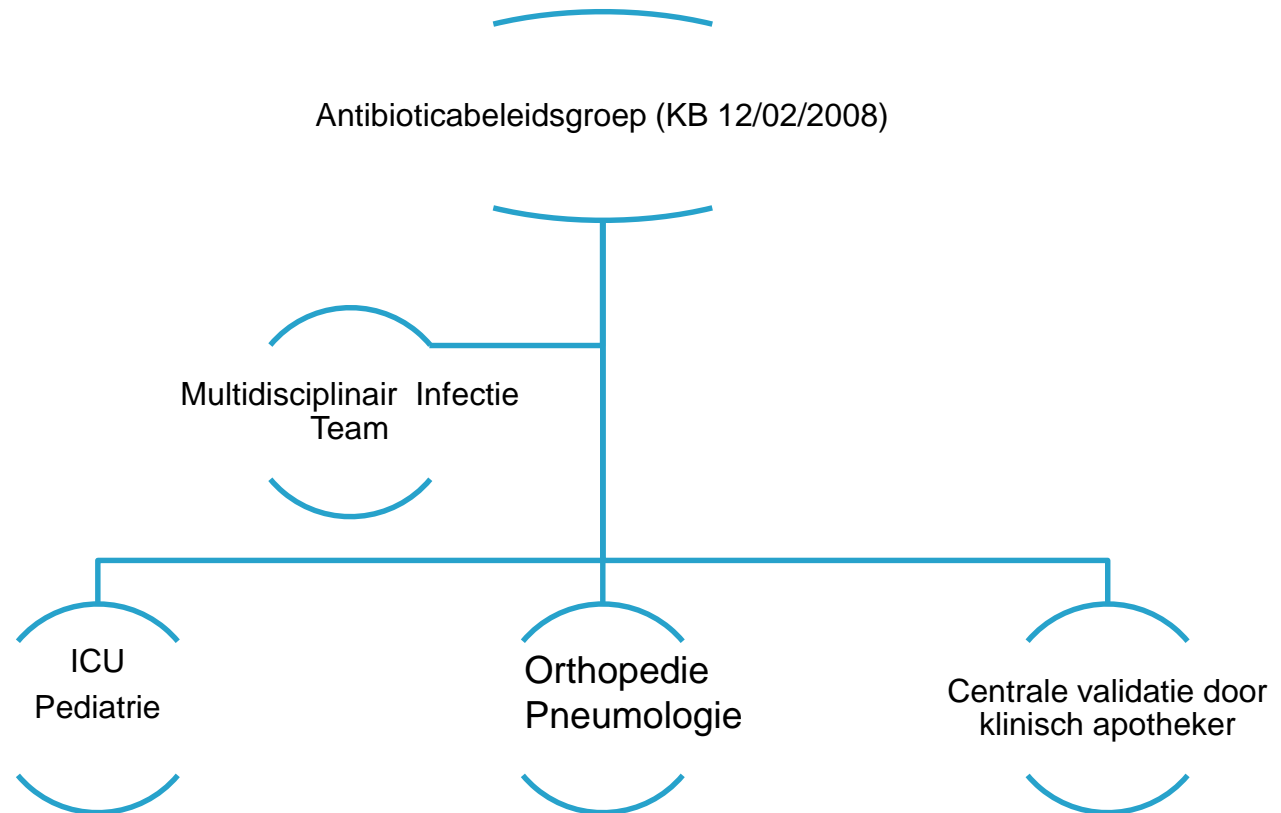

Bedenkingen MIT werking

- ➔ Gestructureerde nota in EPD noodzakelijk
  - ➔ Actieplan (ABG, MFC, Medische raad)
- ➔ Arbeidsintensief/kleine selectie patiënten
  - ➔ Nood aan meer ICT ondersteuning om problemen te identificeren
  - ➔ Alerts op basis algoritmes (**Am J Health-Syst Pharm. 2012; 69:1500-8**)
- ➔ Snellere implementatie adviezen
- ➔ Per protocol voorschrijven met autonomie voor MIT leden?

Antimicrobial stewardship programma: structuur UZ Gent

Dank aan

➔ MIT leden

- ➔ Infectiologen: prof. dr. D. Vogelaers, prof. dr. S. Callens, dr. D. Huis in 't Veld, dr S. Temmerman, prof. dr. L. Vandekerckhove
- ➔ Klinisch microbiologen: prof dr. J. Boelens, prof. dr. G. Claeys, apr. biol. L. Coorevits, prof. dr. I. Leroux-Roels
- ➔ Klinisch apothekers: apr. S. Craeye, apr. J. De Keulenaer, apr. S. Deryckere, dr. apr. K. Vermis